

Raadsvoorstel

Onderwerp: Lokaal Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland
Datum: 27 maart 2019
Agendapunt: 11
Behandeling: Opiniërend
Portefeuille-
houder(s): Henk Jan Bolding en Kristel Rutgers
Steller: Nanda Pellenburg (programmamanager aardbevingen) en Boudewijn van Baal (adviseur aardbevingen)
Zaaknummer: Z-HHL-002967

1. Samenvatting

Het college van B&W heeft op 5 maart jl. ingestemd met het Lokale plan van aanpak Versterking gemeente Het Hogeland dat op 28 februari jl. is vastgesteld door de Lokale Stuurgroep Versterking Het Hogeland, bestaande uit een bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de corporaties Wierden en Borgen, De Deltthe, Stichting Uithuizer Woningbouw, Woongroep Marenland, Woonzorg Nederland en de gemeente Het Hogeland.

Dit plan bevat de lokale uitwerking van het door de NCG opgestelde plan van aanpak Mijnsraadadvies, zoals gepresenteerd op 2 november 2018, en de bestuurlijke afspraken over de aanpak van de versterkingsopgave op 20 september en 5 november 2018. Het college van B&W begrijpt dat vanuit het Ministerie van EZK op basis van het advies van de Mijnsraad veiligheid voorop wordt gesteld. Dat is uiteraard ook een van de belangrijkste uitgangspunten voor de gemeente. We zien de mogelijke versterkingsopgave echter ook nog steeds als een koppelkans voor onze inwoners. Om daarmee ook antwoord te geven op bijvoorbeeld de autonome demografische ontwikkelingen die onze gemeente kent en de kansen die van belang kunnen zijn voor de noodzakelijke verduurzaming (woningisolatie en energietransitie). Onafhankelijk van hoe de versterkingsopgave eruit gaat zien zullen we op projectniveau bekijken hoe we invulling kunnen geven aan de feitelijke betekenis van dergelijke koppelkansen.

Onze ambitie is dan ook om daar waar we kunnen, de versterkingsopgave te koppelen aan kansen voor onze inwoners en gemeentelijke ontwikkelingen. Veiligheid voorop, maar het liefst wel in de context dat we de versterking in een groter verband proberen te zien. Door met inwoners, ondernemers en de woningcorporaties in gesprek te gaan en met elkaar te bekijken hoe we de versterking van de panden willen oppakken, wat de inwoners daarin willen en hoe de corporaties dit willen combineren met hun eigen doelstellingen ten aanzien van de strategische woningvoorraad. Door niet alleen te streven naar een veilig huis maar dit ook te koppelen aan wat er nodig is voor eenieder om met plezier in Het Hogeland te blijven wonen en te kunnen werken.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Te besluiten om in te stemmen met het Lokale Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Voor u ligt het Lokale plan van aanpak Versterking gemeente Het Hogeland zoals opgesteld door de Lokale Stuurgroep Versterking Het Hogeland, bestaande uit een bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de corporaties Wierden en Borgen, De Delthe, Stichting Uithuizer Woningbouw, Woongroep Marenland, Woonzorg Nederland en de gemeente Het Hogeland.

Dit plan bevat de lokale uitwerking van het door de NCG opgestelde plan van aanpak Mijnraadadvies, zoals gepresenteerd op 2 november 2018, en de bestuurlijke afspraken over de aanpak van de versterkingsopgave op 20 september en 5 november 2018. Voor de inwoners van de gemeente Het Hogeland geldt dat ze al lange tijd te maken hebben met de negatieve gevolgen van de gaswinning. Veel van onze inwoners hebben schade, hun huizen zijn geïnspecteerd om te kunnen toetsen of ze aan de veiligheidsnorm voldoen en daarna is het stil gebleven. Het grotendeels stopzetten van het versterkingsprogramma voor de zomer door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK), nadat het Kabinet had besloten de gaswinning in het Groninger Gasveld versneld af te bouwen, heeft consequenties gehad voor onze inwoners, die al lange tijd in onzekerheid verkeren over de veiligheid van hun huis. Dit geldt met name voor de dorpen Zandweer, Kantens, Uithuizen en Uithuizermeeden. Ook zijn er naar aanleiding van het Mijnraadadvies en de gekozen methodiek panden in de dorpen Winsum en Bedum aangewezen die met voorrang moeten worden bekeken en mogelijk moeten worden versterkt. Dit lange wachten is ons een doorn in het oog, we kunnen inwoners niet langer in onzekerheid laten verkeren over de veiligheid van hun huis. Met dit lokale plan van aanpak herstarten we de hele versterkingsopgave in onze gemeente, in het bijzonder het opname- en beoordelingsprogramma. Daarnaast zijn wij van mening dat versterkingsadviezen zo snel mogelijk met woningeigenaren moeten worden gedeeld. Het maakt niet uit welke risicocategorie dit betreft, er is behoefte aan duidelijkheid.

3.2 Bevoegdheid raad

De Lokale Stuurgroep is verantwoordelijk voor het opstellen van het lokale plan van aanpak en regisseert het geheel van opname, beoordeling en daadwerkelijke uitvoering. Binnen de invloedssfeer die zij heeft stuurt de Lokale Stuurgroep aan op prioritering en uitvoering van de mogelijke versterkingsopgave. Daarbij houdt de Lokale Stuurgroep zoveel mogelijk rekening met lokale opgaven die er zijn en het daarbij centraal stellen van onze inwoners, ondernemers en andere belanghebbende stakeholders.

Bij de verdere uitwerking van de mogelijke versterkingsopgave op straat- of buurtniveau komen we bij u, indien nodig, als raad terug, bijvoorbeeld om nadere kaders op te halen met betrekking tot de koppelkansen. U kunt hierbij denken aan het koppelen van de versterkingsopgave aan doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid of wensen van inwoners voortvloeiend uit gebiedsagenda's en dorpsvisies. Een integrale, gebiedsgerichte aanpak vraagt ook om slimme combinaties met bijvoorbeeld het eerder uitvoeren van onderhoud aan openbare ruimte en riolering. Dit kan mogelijk leiden tot kosten die nu nog niet zijn begroot. Mogelijk zullen ook bestemmingsplannen moeten worden gewijzigd,

bijvoorbeeld voor het bewerkstelligen van wisselwoningen. En afhankelijk van hoe de daadwerkelijke versterking van woningen er uit zal zien, van eventuele sloop/nieuwbouw tot het toepassen van bouwkundige maatregelen, is er ook meer ambtelijke inzet nodig om de versterking tot een goed resultaat te brengen en onze inwoners daar een centrale rol in te geven.

Uiteraard zullen we u als volksvertegenwoordigers en spreekbuis van de inwoners zeer regelmatig informeren.

4. Beoogd resultaat (of effect)

De inwoner centraal stellen en proberen het vertrouwen van onze inwoners te herstellen houdt voor ons in dat we snel tot zichtbare acties willen komen. Dit betekent concreet dat NCG en CVW toezeggingen qua planning en inzet van capaciteit moeten nakomen. Daar waar sprake is van nieuwe opname- en beoordelingstrajecten (hoogste risicoprofiel) zal nog in het eerste kwartaal van 2019 een kennismakingsgesprek met de inwoners worden gepland. Versterkingsadviezen van panden die op de lijst van de Mijnraad voorkomen worden zo snel mogelijk met de woningeigenaren gedeeld, uitgevoerd of gespiegeld en vervolgens tot uitvoering gebracht. De gemeente zal een aantal kleinschalige projecten met prioriteit tot uitvoering brengen, uiteraard samen met de verantwoordelijke partijen.

Op basis van dit lokale plan van aanpak starten we met het oppakken van kleinschalige projecten. Deze zullen nader worden uitgewerkt in projectplannen om ook inzichtelijk te maken welke “plus” (koppelkansen) we als gemeente zien, welke claim we ten aanzien van de versterkingsaanpak en de daaraan verbonden opgaven hiervoor bij het Rijk neerleggen, welke financieringsbronnen hiervoor moeten worden aangewend, welke capaciteit nodig is bij gemeente, corporaties en andere partijen om tot uitvoering te komen en welke planning zal worden gevolgd. Tevens wordt in elk plan opgenomen hoe de woningeigenaar (en eventueel huurder, verantwoordelijkheid corporaties) in staat wordt gesteld om de regie te pakken in en om zijn woning.

Parallel aan het in uitvoering nemen van bovengenoemde projecten zal de lokale stuurgroep een nieuwe set aan projecten benoemen, zodat er continuïteit in de uitvoering komt.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Zie ook 3.

5.2 Risico's

We zijn in dit dossier afhankelijk van andere partijen, de NCG, het CVW, het ministerie van EZK etc. Beschikbare capaciteit en financiële middelen zijn in algemene zin toegezegd maar nog niet concreet voor onze gemeente ingevuld. Wel is de werkorder voor het doen van opnames in onze gemeente gegarandeerd. Capaciteit voor de beoordeling is toegezegd voor onze gemeente. Het dossier kent blijvende onzekerheden rond de uitvoering van de versterkingsopgave waar wij in regionaal verband proberen op in te zetten.

Het Staatstoezicht op de Mijnen is gevraagd advies uit te brengen op het Lokale Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland. Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat

geeft op basis van een positief advies opdracht aan NCG en CVW om de opgave voor Het Hogeland uit te voeren. Op het moment van zending van dit raadsvoorstel was het advies nog niet beschikbaar. De eerste signalen van SodM lijken echter positief en daarmee heeft de Lokale Stuurgroep de NCG al wel gevraagd te starten met het inplannen van kennismakingsgesprekken, conform gedane belofte aan onze inwoners.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

In de begroting 2019 Het Hogeland staat verwoord dat bijna € 1 miljoen aan lumpsumvergoeding is opgenomen in het kader van de gaswinningsproblematiek. Deze middelen zijn ter compensatie van gemeentelijke inzet in dit dossier. Het grootste deel van de middelen die we dit jaar ontvangen wordt ingezet ter dekking van de in de begroting genoemde personeelslasten. De middelen zijn daarmee niet beschikbaar voor additionele toekomstige inhuur in het gaswinningsdossier.

De programmabegroting vanuit het Programma “Veilig en Vitaal Het Hogeland” voor 2019 bedraagt op dit moment € 1.697.500. Dit bedrag is exclusief te verwachten bijdragen vanuit de gemeente aan co-financiering t.b.v. het NPG, mogelijke inbreng in garantieregelingen. Tevens geldt er nog een post PM in relatie tot de mogelijke versterkingsopgave. Op dit moment is € 2.200.000 beschikbaar. Er worden nog budgetten verwacht rond de “gebiedsgerichte aanpak – voorloper NPG” en trekkingsrecht vanuit het NPG. In de nadere uitwerking van de projectplannen nemen we een projectbegroting op.

Minister Wiebes heeft in het Bestuurlijk Overleg van 11 maart een toezegging gedaan voor een startkapitaal, om daaruit als gemeente ook aanvullende maatregelen die gemoeid zijn met de versterking, te bekostigen. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan investeringen in de openbare ruimte en riolering bv.

7. Inbreng belanghebbenden

De inwoner staat centraal. In december 2018 zijn de eigenaar-bewoners en de corporaties en hun huurders, vallend binnen de categorieën *licht en verhoogd risicoprofiel*, geïnformeerd en uitgenodigd voor inloopbijeenkomsten. Hier hebben weinig mensen gebruik van gemaakt (op 700 brieven, ca 30 belangstellenden). Nog deze maand worden de eerste kennismakingsgesprekken gepland voor de panden die in het hoogste risicoprofiel zitten. Daarnaast zal de uitwerking van de versterkingsplannen in nauwe samenspraak met de eigenaren (en hun huurders) worden opgepakt.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Met dit plan van aanpak pakken we met relevante partijen de versterkingsopgave in onze gemeente Het Hogeland op. In sommige dorpen betekent dit een herstart en zetten we alles op alles om zo snel mogelijk helderheid te krijgen over de mogelijke versterking van woningen. In andere dorpen, zoals in Bedum en Winsum, betekent dit een nieuwe aanpak waar ook onzekerheid een rol speelt. Voor de inwoners van de resterende dorpen in Het Hogeland geldt dat zij weliswaar niet onder de groep vallen waar de mogelijke versterking van de woning aan de orde is, maar zij hebben uiteraard wel met de (negatieve) gevolgen van de gaswinning en de aardbevingen te maken. Daar hebben wij als gemeente ook oog voor.

Met dit plan van aanpak voldoen we aan de vraag van de minister van EZK, die heeft aangegeven dat de lokale stuurgroepen in zijn ogen een belangrijke rol hebben. De lokale stuurgroep Het Hogeland wil en kan deze regisserende rol in de versterkingsaanpak waarmaken, maar om tot uitvoering over te kunnen gaan moeten de gemeente, de woningbouwcorporaties en de NCG/CVW optimaal gefaciliteerd worden qua menskracht en financiën. We gaan er dan ook vanuit dat de minister onverkort zal zorgdragen voor de middelen die nodig zijn om dit plan uit te voeren. Alleen dan kunnen we met zichtbare acties het vertrouwen van onze inwoners herstellen.

8.2 Tijdspad

Er is een planning toegevoegd bij het Lokale Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland.

8.3 Communicatie

Het vertrouwen in de overheden en instanties en de versterkingsoperatie in het Groningse aardbevingsgebied is laag. Om het vertrouwen van bewoners terug te kunnen winnen moeten we beloftes en afspraken nakomen en resultaten laten zien. Betrouwbare, eerlijke, begrijpelijke en tijdige informatie en communicatie zijn randvoorwaarden voor een succesvolle uitvoering van dit plan van aanpak versterking gemeente Het Hogeland. We onderscheiden in de versterkingsaanpak drie soorten communicatie, in volgorde van voorkeur; persoonlijke communicatie met eigenaren van woningen / panden, omgevingscommunicatie met groepen inwoners / betrokkenen (bijvoorbeeld bij gebiedsgerichte aanpak) en publiekscommunicatie met geïnteresseerden via Golden Laand, website en sociale media.

8.4 Evaluatie

-

Bijlage:

1. Lokaal plan van aanpak Versterking Het Hogeland (versie 28 februari 2019)
2. Bijlage begrippenlijst
3. Bijlage Planning Het Hogeland voor PvA
4. Bijlage Ter Bespreking Risicodossier genoemd in PvA is een intern NCG document, ligt ter inzage bij de griffie
5. Bijlage Weigeraarsprotocol genoemd in PvA is een intern NCG document, ligt ter inzage bij de griffie

Achterliggende documenten:

Winsum, 13 maart 2019

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding